

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА СВИНИНИ

Маковецька Г.Т., аспірантка,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Природно - кліматичні умови України, наявність третини світових чорноземів, є запорукою високого аграрного потенціалу нашої країни у світі. Україна здатна виробляти значну кількість зерна, про що говорить врожай 2008р. (53 млн. тон), але це далеко не межа можливостей. Проте якість зерна не завжди відповідає критеріям продовольчого зерна і щороку близько половини зерна, це зерно фуражне.

В останні роки основний упор робиться на експорт фуражного зерна, проте досвід передових вітчизняних тваринницьких господарств доводить, що більш ефективним є використання зерна на потреби вітчизняного тваринництва.

Наприклад, дефіцит ринку свинини за останні роки коливався в межах 35-70% і перекривався імпортом низьких кондицій, а якісне м'ясо українського виробництва окремих виробників у ці ж роки навіть експортувалося.

Занедбана матеріально-технічна база свинарства та застарілі витратні технології, висока собівартість у більшості вітчизняних господарств не дає можливості конкурувати вітчизняній свинині не тільки на зовнішніх, а й на внутрішніх ринках. Проте надії на масштабні інвестиції в українську галузь з боку іноземних інвесторів реалізації окремих проектів спільних підприємств так і залишаються надіями.

Іноземні інвестори все ще побоюються вести свій бізнес в Україні. Ряд чинників (нестабільність цін, недосконале законодавство, корупція при вирішенні земельних і будівельних питань, низька ліквідність тваринницьких приміщень у порівнянні з іншою нерухомістю), відлякує і вітчизняних інвесторів.

---

* Науковий керівник – Красноруцький О.О., к.е.н., доцент

Вартість кредитних грошей в Україні одна з найвищих у світі. Відсоткова ставка 25% і вище є занадто високою для галузей із тривалим оборотом капіталу. Кредитними грошами ще якось можуть скористатись виробники рослинницької продукції, тому що по деяким культурам (крім озимих) виробничий цикл від передпосівної обробки ґрунту, посіву і до збору та складування з подальшою реалізацією урожаю, займає менше півроку. А тваринницька галузь має не тільки більш тривалий виробничий цикл, а й більш тривалий період повернення капіталу, а також більшу вартість основних фондів. Тому і ризики різні. Рослинники ризикують коштами переважно на один урожай, тобто на один виробничий цикл. Коровник або свинарник мають функціонувати і окупитися за десятки років, і при цьому приміщення тваринницьких ферм не є ліквідною нерухомістю, знаходяться десь у полі, а коштують дорого. Оскільки довгострокові інвестиції є більш ризиковими, ніж короткострокові, інвестори (особливо іноземні) все ще побоюються вкладати капітал у тваринництво і займаються переважно рослинництвом. Крім того зібране зерно можна пр. необхідності досушити, заскладувати і воно може зберігатися при відповідних умовах довго. При цьому витрати на підготовку і зберігання у розрахунку на тону зерна є відносно невисокими (менше 100грн.), а з молоком і свинями все значно дорожче і складніше.

Іноземні інвестори більш зацікавлено вкладають капітал у молокопереробні і м'ясопереробні підприємства, ніж у будівництво корівників та свинарників. Але ці тенденції слід змінювати. Без якісної сировини продукція м'ясопереробних і молокопереробних підприємств не може бути по-справжньому якісною і конкурентноздатною. Приклад тому – «сирна війна» між Росією і Україною. Якщо сир зі справжнього молока, то в Росії немає претензій, а якщо із заміників, то є. На м'ясному ринку тенденції подібні. Тобто і в країнах Європи, і в Росії підвищують вимоги до якості, і це є нормально. Тому, враховуючи те, що завезене з Бразилії, Аргентини, Китаю, Угорщини та інших країн заморожене м'ясо, не завжди є високоякісним (вирощене з використанням гормонів росту, хімічних стимуляторів росту, кормових антибіотиків, нерідко має майже прострочений термін зберігання), слід відновлювати вискоєфективне виробництво якісної свинини в Україні. Більше

того, на виготовлення копченостей потрібна «парна», тобто свіжа свинина, а не з глибокої заморозки. Слід також зазначити, що на практиці відпрацьована схема, при якій з України й інших країн зерно флотом транспортується до Бразилії та Аргентини (там високорозвинене сучасне свинарство), а з Бразилії та Аргентини заморожене м'ясо тим же флотом транспортується до України. Тобто виникають додаткові транспортні витрати, витрати на сертифікацію, митні витрати і т. ін. Все це веде до здорожчання продукції (свинини). Тому логічніше організувати ефективне свинарство в Україні.

Основні резерви покращення стану у галузі свинарства слід шукати на рівні внутрігосподарських чинників самих підприємства (витрати виробництва, продуктивність, вдалі технологічні, будівельні і організаційні рішення). Співпрацю з іноземними партнерами слід вести не в напрямку закупок готової свинини, а в напрямку імпорту необхідного технологічного обладнання, а головне в напрямку створення спільних підприємств з відомими світовими брендами з метою подальшої реалізації продукції, виробленої в Україні. Саме цей шлях дозволить вироблену в Україні свинину продавати в країнах ЄС без особливих перешкод. Експортний напрямок треба розвивати, проте, враховуючи щорічний дефіцит внутрішнього ринку свинини на рівні 35-70%, слід перш за все вітчизняного споживача забезпечити високоякісною, свіжою, відносно недорогою свининою українських виробників.

Перспективним напрямом співробітництва з іноземними партнерами є генетично-селекційна робота. На жаль, Україні вже є імпортозалежною країною у цьому питанні, вітчизняні свинарські підприємства змушені завозити племінних тварин із-за кордону навіть за дуже високими цінами. Тварини ж вітчизняної селекції не конкурують з м'ясними породами і гібридами європейської, американської і навіть російської селекції.

Таким чином, відроджувати високоефективне вітчизняне свинарство необхідно на інноваційній основі з використанням кращого досвіду світових виробників свинини. Але все це потребує значних коштів і треба не ждати підтримки закордонних інвесторів, та здешевлення кредитів українських банків, а слід шукати інші шляхи. Вдале використання механізму реінвестування може забезпечити стабільний розвиток галузей тваринництва.